

Vásárhelyi Mária

Szól a rádió?

Lassan a feledés homályába merül a hatalom sajtószabadság elleni egyik leggyalázatosabb merénylete, nevezetesen, hogy a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság hogyan fosztotta meg sugárzási lehetőségétől az egyetlen független és szabad kereskedelmi rádióadót, a Klubrádiót, és juttatta frekvenciához a Hit Gyülekezetéhez köthető Spirit FM rádiót.

A Budapest FM 92,9 MHz-es frekvencia 2021 februárjában üresedett meg, azt követően, hogy a frekvenciát addig használó Klubrádióval – a médiaszolgáltató által a megelőző időszakban elkövetett korábbi jogsértésekre hivatkozva – nem hosszabbította meg a műsorterjesztési jogosultságot a Médiatanács. Az NMHH által súlyosnak ítélt jogsértések egyike az volt, hogy a rádió két alkalommal, az éjszakai adásban az előírtnál kevesebb magyar zenét sugárzott, egy alkalommal pedig késlekedve tett eleget a műsorarányokra vonatkozó adatszolgáltatási kötelezettségének.

A felsorolt kifogások nyilvánvalóan csupán ürügyként szolgáltak ahhoz, hogy a hatóság megfoszthassa a Klubrádiót a műsorsugárzás lehetőségétől, hiszen közismert, hogy ennél sokkal súlyosabb, a műsorszolgáltatás tartalmát és a szolgáltató kereskedelmi tevékenységét érintő törvénysértések esetén sem alkalmazott ilyen drasztikus eszközöket az NMHH. Kevés kétségünk lehet afelől, hogy az NMHH – busásan megfizetett – tagjai pártfeladatként kapták meg az összes, nem a kormánypárti propagandát

sugárzó kereskedelmi és közösségi rádió elhallgattatását, amelyek közül a Klubrádió tudhatta magáénak a legnagyobb hallgatóságot.

Az ügy előzményéhez tartozik, hogy a kizárólag kormánypárti delegáltakból álló Médiahatóság korábban már elvette a Klubrádiótól az összes vidéki frekvenciáját, és nem hosszabbította meg sugárzási engedélyét az általa használt, a 92,9-nél jelentősen nagyobb közönséget elérő 35,3 MHz-es hullámhosszon, mégpedig arra az abszurd indoklásra hivatkozva, hogy a pályázati anyag hátsó, üres oldalai nem voltak megszámozva. Ettől kezdve sejteni lehetett, hogy a cél a Klubrádió működésének ellehetetlenítése, a hatóság csupán az alkalomra várt, amikor ezt megteheti. És ennek érkezett el az ideje akkor, amikor új pályázatot írtak ki a 92,9-es frekvenciára.

A pályázatot egyetlen pont előnyvel Spirit FM-et működtető Közösségi Rádiózásért Egyesület nyerte meg az évtizede működő, az ellenzéki közönség körében népszerű, politikailag független Klubrádióval szemben. A testület – indoklása szerint – a pályázati kiírásban meghatározott szempontok alapján döntött. Pontozta többek között a kulturális és hírműsorok arányát, a zenei kínálatra vonatkozó vállalásokat, valamint értékelte a pályázók médiaszolgáltatási tapasztalatát. A műsortervek értékelése során *kiemelten fontosnak tekintette, hogy a pályázók mennyi új, eredeti műsorszám készítését vállalják annak érdekében, hogy a hall-*

gatók minél több új tartalommal és kevesebb ismétléssel találkozzanak a rádió műsorában. A magas szakmai színvonalú pályázatokat a Médiatanács szinte valamennyi értékelési kategóriában maximális pontszámmal jutalmazta. A Közösségi Rádiózásért Egyesület a kevesebb műsorismétlésnek köszönhetően végül előnybe került versenytársával szemben, és 48 pontot szerezve – a Klubrádió Zrt. 47 pontja ellenében – tíz évre elnyerte a frekvencia használati jogát.

A Klubrádió jogorvoslatért először a Médiahatósághoz, majd a Fővárosi Törvényszékhez, a Kúriához, végül az Alkotmánybírósághoz fordult panaszával, ám minden hazai fórum jogszerűnek találta a Médiahatóság nyilvánvalóan diszkriminatív, politikai indíttatású döntését. Ezt követően a rádió tulajdonosa a strasbourgi nemzetközi bírósághoz fordult panaszával, amelynek annak ellenére sem sikerült mind a mai napig döntést hoznia az ügyben, hogy az unió által hangoztatott egyik legfontosabb alapérték a sajtó- és véleményszabadság biztosítása. Márpedig nyilvánvaló, hogy a Klubrádió elhallgattatásával súlyosan sérült ez az érték Magyarországon.

S ha már a Médiahatóság ennyire szigorú volt a Klubrádió pályázatának elbírálásakor a műsorstruktúrára vonatkozó vállalások teljesítésének megítélésében, akkor érdemes röviden áttekintenünk, hogy miként tartja be ezt a Spirit FM.

Tény, hogy valahányszor a Médiahatóság az elmúlt években vizsgálatot tartott a Spirit FM jogszerű működésével kapcsolatban, minden alkalommal megállapította, hogy a Spirit számos ponton „megsértette szerződéses vállalásait és a közösségi média-

szolgáltatókkal szemben támasztott törvényi kötelezettségét azáltal, hogy nem tett közzé megfelelő mennyiségű közszolgálati műsorszámot, szöveges tartalmat, valamint hírműsorszámot, továbbá túllépte a zenei művek maximális arányára vonatkozó vállalását”, valamint „a teljes műsoridőben túllépte az ismétlések szerződésben rögzített napi maximumát”.

És valóban! Áttekintve a Spirit FM napi műsorstruktúráját megállapíthatjuk, hogy műsoridejének legalább kétharmadában saját korábban sugárzott adásait, illetve az ATV műsorait ismétli. A Médiahatóság, amikor a Spirit FM-nek ítélte a frekvenciát, akkor tulajdonképpen az ATV nevű tévécsatornát juttatta különleges lehetőséghez azzal, hogy műsorai immár nemcsak televízió, hanem rádión keresztül is eljutnak a közönséghez. Ilyen lehetőséget egyetlen más műsorsugárzó sem kapott a hatóságtól. A Spirit valójában a legtöbb tartalmi és strukturális kérdésben folyamatosan törvénytörően működik, és szerződésben vállalt kötelezettségeit is szisztematikusan megsérti, anélkül, hogy ennek bármilyen komolyabb következménye lenne. A Klubrádióval és az összes – a sugárzási engedélyétől megfosztott – független, szabad rádióval szemben korábban példátlanul szigorú hatóság a súlyos szabálysértések miatt általában 50–100 ezer forint közötti bírságot szab ki a Spiritre, amely így indokoltan jut arra a következtetésre, hogy neki sokkal jobban megéri a neveltséges összegű bírságokat kifizetni, mint a törvényben és a szerződésben előírt – eredeti műsorszámok előállítására vonatkozó – igen költséges kötelezettségeket teljesíteni.